

USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE

CONSTITUTIONAL COURT
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

УСТАВНИ СУД
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

COUR CONSTITUTIONNELLE
DE BOSNIE-HERZÉGOVINE

Уставни суд Босне и Херцеговине, одлучујући о Приједлогу за разрешење судије Уставног суда Босне и Херцеговине Крстана Симића број К-І-15/10 од 4. марта 2010. године, у складу са члановима VI/1ц) и II/3е) Устава Босне и Херцеговине, чланом 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, чланом 101 став 2 у вези са ставом 1 алинеја 5 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине («Службени гласник Босне и Херцеговине» бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

Миодраг Симовић, председник

Валерија Галић, потпредседница

Constance Grewe, потпредседница

Сеада Палаврић, потпредседница

Tudor Pantiru, судија

Мато Тадић, судија

David Feldman, судија

Мирсад Ћеман, судија

на Ванредној пленарној сједници одржаној 8. маја 2010. године донио је једногласно

ОДЛУКУ

Утврђује се да је судија **Крстан Симић** прекршио члан 94 став 2 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине јер је свјесно нарушио углед и достојанство Уставног суда Босне и Херцеговине, као и углед и достојанство судије.

Судија **Крстан Симић** се, у складу са чланом VI/1ц) Устава Босне и Херцеговине и чланом 101 став 1 алинеја 5 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, разрешава дужности судије Уставног суда Босне и Херцеговине.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

У складу са чланом VI/5 Устава БиХ, ова одлука је коначна и обавезујућа и не подлијеже преиспитивању ни пред једним законодавним, судским или управним органом.

Ова одлука се, у складу са чланом 101 став 2 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, доставља Народној скупштини Републике Српске, као органу који је изабрао судију Крстана Симића, како би, у складу са чланом VI/1а) Устава БиХ, изабрала новог судију Уставног суда Босне и Херцеговине, умјесто разријешеног судије Крстана Симића.

Одлуку објавити у «Службеном гласнику Босне и Херцеговине», «Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине», «Службеном гласнику Републике Српске» и «Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине».

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. На основу Закључка Уставног суда Босне и Херцеговине са Ванредне пленарне сједнице одржане 29. јануара 2010. године, предсједник Уставног суда Босне и Херцеговине је, у име Уставног суда Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд), 4. марта 2010. године поднио Приједлог за разрјешење судије Уставног суда Крстана Симића број К-И-15/10, због повреде члана 94 ст. 1 и 2 Правила Уставног суда.

II. Поступак пред Уставним судом

2. Уставни суд је 30. новембра 2009. године примио допис Форума родитеља РС-БиХ из Бање Луке уз који је достављено писмо (достављене су 1, 2. и 4. страна писма) судије Уставног суда Крстана Симића, упућено предсједнику политичке партије Савез независних социјалдемократа (у даљњем тексту: СНСД) и предсједнику Владе Републике Српске Милораду Додику.

3. Након објављивања садржаја наведеног писма у медијима, предсједник Уставног суда се консултовао са домаћим судијама Уставног суда. Закључено је да се питање иступа судије Крстана Симића, у смислу члана 95 Правила Уставног суда, расправи на посебној пленарној сједници Уставног суда. Такође, закључено је да се од судије Крстана Симића затражи писано изјашњење на допис Форума родитеља и поводом писма које је упутио предсједнику политичке партије СНСД и предсједнику Владе Републике Српске.

4. На основу претходног закључка, од судије Крстана Симића је 3. децембра 2009. године затражено писано изјашњење на допис Форума родитеља и спорно писмо упућено предсједнику политичке партије СНСД и предсједнику Владе Републике Српске.

5. Судија Крстан Симић је 14. јануара 2010. године Уставном суду доставио писано изјашњење.

6. Уставни суд је 29. јануара 2010. године одржао Ванредну пленарну сједницу на којој је водио прелиминарну расправу под тачком дневног реда: «Информација и заузимање става о јавним иступима Крстана Симића, судије Уставног суда Босне и Херцеговине». Уставни

суд је закључио да се до наставка Ванредне пленарне сједнице Уставног суда прибаве сви релевантни докази, материјали и документација, те да се на основу тога сачини приједлог за евентуално разрјешење судије Крстана Симића, како би Уставни суд расправио и одлучио о томе да ли постоје разлози за његово разрјешење. Уз то, Уставни суд је закључио да се Приједлог за разрјешење, заједно са копијом свих доказа, материјала и документације, достави судији Крстану Симићу ради изјашњења, уз позив да то учини у року од најкасније 14 дана.

7. Уставни суд је 4. фебруара 2010. године, у складу са чланом 33 Правила Уставног суда, затражио од предсједника Владе Републике Српске копију треће стране наведеног писма. Предсједник Владе Републике Српске није доставио одговор на захтјев Уставног суда.

8. Уставни суд је, такође, 4. фебруара 2010. године, у складу са чланом 33 Правила Уставног суда, затражио од Алтернативне телевизије Бања Лука и Радио-телевизије Републике Српске, а 12. фебруара 2010. године од Радио-телевизије Босне и Херцеговине и Радио-телевизије Федерације Босне и Херцеговине, комплетне аудио-видео записе са прес-конференције коју је 8. јануара 2010. године одржао судија Крстан Симић у Бањој Луци.

9. Уставни суд је 4. фебруара 2010. године, у складу са чланом 33 Правила Уставног суда, затражио од ревије «Слободна Босна» из Сарајева комплетан аудио-запис (снимак) интервјуа/разговора са судијом Крстаном Симићем, који је био предмет чланака ове ревије од 31. децембра 2009. године и 7. јануара 2010. године, те, у случају да се не може доставити овај снимак, писану изјаву новинара о аутентичности цитираних изјава судије Крстана Симића.

10. Од 12. фебруара до 25. марта 2010. године Алтернативна телевизија Бања Лука, Радио-телевизија Републике Српске, Радио-телевизија Босне и Херцеговине и Радио-телевизија Федерације Босне и Херцеговине доставили су расположиве материјале које су емитовали у одговарајућим емисијама.

11. Уставни суд је 16. фебруара 2010. године примио писану изјаву новинарке ревије «Слободна Босна» Н. Д. о аутентичности цитираних изјава судије Крстана Симића, које су објављене у чланцима ове ревије од 31. децембра 2009. године и 7. јануара 2010. године.

12. Приједлог за разрјешење достављен је судији Крстану Симићу 8. марта 2010. године. Судија Симић у остављеном року од 14 дана није доставио писано изјашњење.

13. Уставни суд је 25. марта 2010. године наставио Ванредну пленарну сједницу на којој је водио расправу под тачком дневног реда: «Разматрање Приједлога о разрјешењу судије Уставног суда Босне и Херцеговине Крстана Симића». Уставни суд је утврдио да поступак разрјешења дужности судије Уставног суда може да се дефинише као *ad hoc* поступак *sui generis* природе, за који не постоје детаљна правила вођења поступка. Због тога, примјеном члана 79 Правила Уставног суда, Уставни суд је закључио да се судији Крстану Симићу мора гарантовати правичан поступак, што укључује све принципе који су прописани чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција). Даље, Уставни суд је судији Симићу дао прилику да се пред свим судијама Уставног суда током поступка на сједници изјасни о свим наводима из Приједлога за разрјешење. Затим је Уставни суд расправио претходна питања, донио закључак да прекине сједницу до 8. маја 2010. године како би Уставни суд у међувремену судији Симићу, на његов захтјев, доставио тражену документацију, омогућио приступ и увид у одређене документе Уставног суда и дао довољно времена да ангажује правног заступника према свом избору. Судији Симићу је остављен рок од 15 дана да достави своје писано изјашњење на Приједлог за разрјешење. Такође, Уставни суд је закључио да ће 8. маја 2010. године одржати расправу и у случају да судија Симић не ангажује правног заступника, не достави писано изјашњење или не дође на заказану сједницу. Наведени закључци, са којима се судија сагласио, усмено су саопштени судији Симићу.

14. Писмима број К-І-16/10 од 26. марта и 5. априла 2010. године наведени закључци Уставног суда су достављени судији Симићу и у писаној форми.

15. Судија Симић је 4. маја 2010. године доставио писано изјашњење у ком је, између осталог, информисао Уставни суд да неће присуствовати наставку Ванредне пленарне сједнице због приватних разлога. Такође, судија Симић није ангазовао правног заступника нити је извршио увид у списе Уставног суда.

16. Уставни суд је 8. маја 2010. године наставио Ванредну пленарну сједницу у одсутности судије Симића.

III. Чињенично стање

17. Уставни суд је 30. новембра 2009. године примио допис Форума родитеља РС-БиХ из Бање Луке, уз који су достављене 1, 2. и 4. страна писма судије Симића, упућеног председнику СНСД-а и председнику Владе Републике Српске. Датум писања писма није назначен, међутим, према његовом садржају и изјави самог судије Симића, оно је упућено током маја 2009. године, прије избора актуелног председника Уставног суда. На расправи која је одржана 25. марта 2010. године, под тачком дневног реда: «Разматрање Приједлога о разрешењу судије Уставног суда Босне и Херцеговине Крстана Симића», као и у свом писаном изјашњењу од 4. маја 2010. године, судија Симић је потврдио да је он аутор наведеног писма.

18. У предметном писму, између осталог, судија Симић описује своју позицију у Уставном суду и процес доношења одлука у Уставном суду, коментарише одређене предмете о којима се одлучивало у Уставном суду или о којима се још увијек одлучује. Између осталог, судија Симић у писму наводи:

«[...]

Нисам сигуран када су у питању стратешке одлуке (политичке) да на странце не може утицати ОХР, али судије појединци нису у могућности извршити било какво лобирање на странце, а у споровима као што је Малбашић не треба лобирати Бошњаке и Хрвате, јер њима је увијек евидентан интерес Федерације и слично.

[...]

Уосталом, увијек Ти стојим на располагању али у фрци и трци која Те окружује бојим се да мало користиш моје искуство и могућности, а мој став није да Ти се намећем, јер сам свјестан у каквим проблемима битишеш [...]» (страна друга, пасус седми).

19. Судија Симић на крају писма коментарише рад једног службеника Владе РС и члана СНСД-а у смислу да препоручује то лице, члана СНСД-а, за одређену позицију у Влади РС, наводећи да се то лице консултује с њим. То је у писму изражено на следећи начин:

«[...] високи просјек, положила правосудни, служи се компјутерима, енглеским, члан СНСД-а.

Међутим, у систематизацији радних задатака треба предвидјети да задржи своје садашње послове (изјашњења по тужбама, има значајно искуство, тај посао подигла на врло висок ниво у Влади, гдје год има већи проблем консултује ме) и уз њене досадашње послове додати јој нова задужења.

[...]»

(страна четврта, пасус један и два).

20. Судија Крстан Симић је након 30. новембра 2009. године давао више интервјуа у електронским и писаним медијима. Тако је, између осталог, 31. децембра 2009. године и 7. јануара 2010. године дао интервјуе за ревију «Слободна Босна» из Сарајева. У чланку под називом «Јазавац пред Уставним судом, Случај Симић» од 31. децембра 2009. године, на страни 18, судија Симић је изјавио:

«Подјелићу, када за то дође вријеме, са читаоцима Слободне Босне сва сазнања до којих сам дошао за вријеме свог мандата, а који могу озбиљно компромитовати рад Уставног суда, судија али и појединих високих политичара».

21. У чланку ревије «Слободна Босна» од 7. јануара 2010. године, на страни 47, под насловом «Дуги прсти, дужи језик», новинарке Н. Д., садржани су, између осталог, и сљедећи цитати судије Симића:

«Појаснићу ко и на који начин ради у Уставном суду БиХ и колико се криминал угнијездио у највишу правосудну инстанцу једне државе. А доказе имам све.»

«Уморан сам од тога да шутим о туђем криминалу, уморан од приче о раду Уставног суда која увијек завршава корупцијом, уморан од уплитања криминала и политике у наш рад.»

«Нема државе на свијету као што је БиХ. Немамо друге институције, осим ове у којој ја радим, која би штитила право и правду. Нажалост, она то не ради.»

22. Сем наведеног, судија Симић је 8. јануара 2010. године, без знања и одобрења Уставног суда, организовао прес-конференцију у Бањој Луци. На прес-конференцији је, између осталог, износио одређене ставове у вези са писмом упућеним Милораду Додику, поступком доношења одлука у Уставном суду и појединим одлукама, независности Уставног суда и другим питањима.

IV. Приједлог за разрјешење

23. У Приједлогу за разрјешење судије Симића број К-І-15/10 од 4. марта 2010. године наводи се да је судија Симић поступао несавјесно као судија и тешко нарушио углед Уставног суда, углед и достојанство судија Уставног суда, те свој углед и достојанство као судије Уставног суда. Тиме је прекршио члан 94 ст. 1 и 2 Правила Уставног суда.

24. У Приједлогу за разрјешење судији Симићу се ставља на терет да је самом чињеницом да је писао писмо предсједнику СНСД-а и предсједнику Владе Републике Српске, а посебно садржајем тог писма, затим изјавама датим за ревију «Слободна Босна» из Сарајева од 31. децембра 2009. године и 7. јануара 2010. године, те одржавањем прес-конференције у Бањој Луци 8. јануара 2010. године, повриједио ст. 1 и 2 члана 94 Правила Уставног суда.

25. У Приједлогу се наводи да је неприкладно да судија Уставног суда има писану комуникацију с представницима политичких партија и извршне власти на начин на који је то учинио судија Симић. Такав начин комуникације представља «неприкладан однос судије и представника политичких партија, као и *[ствара]* ефекат могућег преференцијалног третмана једне од страна у поступку и брисања баријера између судске и других власти». Даље, у Приједлогу за разрјешење се тврди да се из садржаја писма «објективном посматрачу ствара неотклоњив утисак да судија Крстан Симић није прекинуо однос са својом бившом политичком странком и њеним предсједником, те да је спреман да и даље има такве контакте. Штавише, он их и иницира». Такође, у Приједлогу се наводи да је судија Симић износио сопствено мишљење о одређеним предметима Уставног суда на начин који «објективно доводи у питање непристрасност судије и његово изузеће из таквих предмета».

26. У вези с интервјуима за ревију «Слободна Босна» из Сарајева од 31. децембра 2009. године и 7. јануара 2010. године, у Приједлогу се наводи да је судија Симић «морао бити свјестан да прихватањем судијске функције прихвата и одређена ограничења када су у питању јавни иступи. Та ограничења, управо, имају за циљ заштиту јавног интереса – повјерења јавности у правосуђе, заштиту његове независности и непристрасности, интегритета, угледа и части судија». У Приједлогу је наведено:

«Према томе, самоиницијативни индивидуални иступ у јавности судије, као члана колективног судског органа, путем писаних медија, чија сврха је изношење

тешких компромитација и оптужби на рачун других судија Уставног суда БиХ и Суда као цјелине, те њихова дисквалификација – у потпуности је супротна високим судским стандардима судијског понашања. Такве активности доводе у питање повјерење јавности у правосуђе као власт и судове као институције. Супротно томе, такве активности дјелују негативно на јавност када је у питању њено повјерење у судску власт.

Сем тога, овакви иступи у јавности, чак и када би били основани, крајње су непрофесионални и супротни принципима правичног поступка. Јер, судија, чак и ако тврди да има доказе за криминал појединих судија, не смије да дјелује ванинституционално, да заузима своје ставове у јавности и прејудуцира евентуалан исход против њих (пресумпција невиности), већ мора да користи релевантан државни систем, предвиђен позитивноправним прописима Босне и Херцеговине, који ће испитати такве наводе, и то у складу са својим надлежностима, релевантном процедуром и материјалноправном основом.

Према утврђеним чињеницама, не могу се наћи разлози који би судију Крстана Симића оправдавали у његовим поступцима.»

27. Коначно, у Приједлогу се тврди да је прес-конференција од 8. јануара 2010. године у Бањој Луци организована супротно Правилима Уставног суда.

V. Одговор судије Крстана Симића на Приједлог за разрјешење

28. У својим одговорима од 14. јануара и 4. маја 2010. године судија Крстан Симић наводи да је писмо предсједнику СНСД-а и предсједнику Владе Републике Српске упућено његовом пријатељу, да се ради о приватном писму, те да не постоји његова сагласност да се то писмо користи. Даље, сматра да су сви медијски чланци о њему и писма упућена Уставном суду у вези с њим тенденциозно руковођени ради његовог разрјешења. Тврди да разговор са новинарком Н. Д. није ауторизован, а да је прес-конференцију од 8. јануара 2010. године одржао због притисака који се врше на њега. Такође, наводи да су све изјаве дате у јавности изнесене у оквиру слободе изражавања.

29. Такође, судија Симић у свом одговору анализира више захтјева за његово изузеће у одређеним предметима пред Уставним судом (АП 751/09, АП 3368/07, АП 2017/07, АП 709/07, АП 1631/08 и АП 775/08), те даје своје виђење ових захтјева. Такође, наводи да су у

Уставни суд «наручена» многобројна писма која су имала за циљ да се њега компромитује као судију.

VI. Релевантни прописи

30. Члан VI/1б) Устава БиХ гласи:

Судије ће бити истакнути правници високог моралног угледа.

31. Члан VI/1ц) Устава БиХ гласи:

Судија може бити с разлогом разријешен на основу консензуса осталих судија.

32. Члан 11 Правила Уставног суда БиХ гласи:

1. Рад Уставног суда је јаван.

2. Јавност поступка пред Уставним судом обезбјеђује се:

[...]

- давањем обавјештења о току поступка;

- доставом службених саопштења средствима јавног информисања;

- одржавањем конференција за штампу;

[...]

- објављивањем донесених одлука;

[...]

- на други начин који одреди Уставни суд.

33. Члан 89 Правила Уставног суда БиХ гласи:

Предсједник Уставног суда организује, руководи и надзире рад Уставног суда, заказује и предсједава сједницама и јавним расправама, представља Уставни суд, потписује одлуке Уставног суда, стара се о остваривању сарадње са другим институцијама, доноси појединачне акте, врши и друге дужности предвиђене овим правилима и другим актима Уставног суда.

34. Члан 94 Правила Уставног суда гласи:

1. Судија је дужан да функцију судије врши савјесно.

2. Судија је дужан да чува углед и достојанство Уставног суда и углед и достојанство судије.

35. Члан 101 став 1 Правила Уставног суда гласи:

1. Судија може бити разријешен дужности судије прије истека времена на које је изабран, између осталог, у случају:

[...]

- ако функцију судије не врши у складу са чланом 94 ових правила.

2. Уставни суд утврђује постојање разлога из става 1 овог члана, разрјешава судију на основу консензуса осталих судија и о томе обавјештава орган који је изабрао тог судију.

VII. Став Уставног суда

36. Уставни суд је у току Ванредне пленарне сједнице расправио претходна питања, извршио увид у све расположиве доказе, материјале и документацију, дао прилику судији Симићу да се изјасни на наводе о повреди Правила Уставног суда, обавио расправу, те консензусом дошао до мериторне одлуке да се судија Крстан Симић мора разријешити дужности судије Уставног суда, у складу са чланом VI/1ц) Устава Босне и Херцеговине у вези са чланом 101 став 1 алинеја 5 Правила Уставног суда, због повреде члана 94 став 2 Правила Уставног суда због сљедећих разлога:

VII.1. Садржај писма судије Крстана Симића

37. Уставни суд, у складу са уставноправним принципом владавине права, мора бити независан и непристрасан уставни орган. То се, у принципу, прије свега подразумијева у односу на извршну власт. Независност и непристрасност Уставног суда претпоставља да су судије Уставног суда слободне, да не морају полагати рачун било коме, као и да нису везани било чијим упутствима (упореди пресуду Европског суда за људска права *Ringeisen против Аустрије*, серија А, број 13, од 16. јула 1971. године, став 95; *Schiesser против Швајцарске*, серија А, број 34, од 4. децембра 1979. године, став 29). Штавише, за судије Уставног суда је нужно не само да су заиста независне већ и да тако дјелују, што подлијеже објективном тесту (упореди пресуду Европског суда за људска права *Campbell и Fell против Велике Британије*, серија А, број 80, од 28. јуна 1984. године, став 77 и даље).

38. Из садржаја писма јасно произилази да је председник СНСД-а Милорад Додик био у контакту са судијом Крстаном Симићем (прва страна писма) прије писања писма. Судија Симић је на ове контакте узвратио писаном комуникацијом. Даље, судија Симић у писму наводи да председнику СНСД-а «увијек стоји на располагању» и отворено му нуди «своје искуство и могућности» (страна друга, пасус седми). Штавише, он је у писму самоиницијативно тражио виши степен сарадње, што јасно произилази из навода: «Бојим се да мало користиш моје искуство и могућности». Такође, судија Симић отворено расправља о могућности ангажовања кадра СНСД-а у извршној власти Републике Српске, даје своје мишљење и препоруке о таквим лицима, те наводи да га та лица консултују «гдје год има већи проблем» (страна четврта, пасус други). Према томе, судија Симић даје савјете функционерима извршне власти једног ентитета.

39. Полазећи од наведеног садржаја писма, а узимајући у обзир чињеницу да је судија Симић прије преузимања функције судије Уставног суда обављао функцију потпредседника СНСД-а, код објективног посматрача се ствара неотклоњив утисак да судија Симић није прекинуо однос са својом бившом политичком странком и њеним председником, те да је спреман да и даље има такве контакте који су од користи тој политичкој партији. Штавише, он иницира такве односе. То се јасно закључује из навода из писма у којима нуди своје знање и искуство, нуди виши степен сарадње, те даје сопствена мишљења и савјете једном од чланова своје бивше странке «гдје год има већи проблем» у Влади Републике Српске.

40. Такве везе судије Уставног суда и политичких странака, односно извршне власти ентитета, могу да се дефинишу као везе неспојиве са институционалном и оперативном независности Уставног суда, које сваки судија мора да јача. У очима јавности такви односи наносе штету угледу Уставног суда, поготово у односу на перцепцију његове независности и непристрасности, тј. забране преференцијалног третмана одређених странака.

41. Према томе, оваквим наводима судија Симић је свјесно угрозио и нанио штету независности Уставног суда. Тиме је, у смислу члана 94 став 2 Правила Уставног суда, нарушио, како свој углед судије Уставног суда, тако и углед самог Уставног суда.

42. На овакав закључак не утиче ни чињеница да је предметно писмо било приватне, а не службене природе. Такође, ни чињеница да су судија Симић и председник СНСД-а и председник Владе Републике Српске Милорад Додик пријатељи, на шта је указао судија Симић, не утиче на закључак Уставног суда. Обавеза судије Уставног суда, као носиоца

уставносудске власти, да у односу према носиоцима других власти чува независности суда као институције и своју сопствену независност, дјелује, како у приватним, тако и у службеним односима. Према томе, и писањем приватног писма може да се угрози независност судије Уставног суда и самог Уставног суда као институције.

VII.2. Јавни иступи судије Крстана Симића

43. Даље, у интервјуима за ревију «Слободна Босна» из Сарајева од 31. децембра 2009. године и 7. јануара 2010. године и на прес-конференцији од 8. јануара 2010. године у Бањој Луци, судија Симић је изнио тешке квалификације о судијама Уставног суда и самом Уставном суду као институцији, доводећи их у везу са (а) криминалом, (б) корупцијом, (ц) мијешањем политике у рад Уставног суда и (д) необављањем уставне функције која му је додијељена. Штавише, судија Симић је изнио тврдњу да има доказе за своје наводе.

44. Судија Симић није демантовао цитиране изјаве, у складу са одговарајућим Законом о заштити од клевете, нити на било који други начин. С друге стране, Уставни суд је 16. фебруара 2010. године примио писану изјаву новинарке ревије «Слободна Босна» Н. Д. о аутентичности цитираних изјава судије Симића. Према томе, Уставни суд сматра да су изјаве судије Симића дате у јавности тачно цитиране.

45. Судија Симић се позвао на слободу изражавања која је загарантована чланом II/3х) Устава БиХ и чланом 10 Европске конвенције. Сматра да му слобода изражавања дозвољава да изрази своје мишљење јавно и на начин на који је он то учинио. Коначно, навео је да је на њега као судију вршен притисак, због чега је сматрао нужним и оправданим да у јавности изнесе своје мишљење.

46. Уставни суд наглашава да је слобода изражавања изузетно битна за демократију и демократске процесе у друштву. Држава мора да обрати посебну пажњу на ову слободу. За члан 10 Европске конвенције је карактеристично да штити изражавање које носи ризик угрожавања, или заиста угрожава интересе других. Овај члан штити не само информације и идеје које су примљене позитивно, или се сматрају безбедним, или према њима нема става, већ и оне које вријеђају, шокирају и узнемиравају, а то је оно што захтијева толерантност и плурализам без којих нема демократског друштва (упореди АП 1819/07 од 11. новембра 2009. године, тачка 35 у вези са пресудом Европског суда за људска права *Handyside против Уједињеног Краљевства*, серија А, број 24, од 7. децембра 1976. године, став 49). Ово посебно вриједи када се ради о јавним личностима или институцијама власти, јер праг

толеранције мора да се подигне на виши ниво (упореди пресуду Европског суда за људска права, *Castells против Шпаније*, серија А, број 236, од 23. априла 1992. године, став 46).

47. Ипак, слобода изражавања из члана II/3х) Устава БиХ и члана 10 Европске конвенције није апсолутна. Напротив, у демократским и правним државама готово ниједно људско право и слобода, ма колико били примарни или значајни, нису и не могу да буду апсолутни и неограничени (упореди АП 2457/06 од 18. децембра 2008. године, тачка 32). Тако, према ставу 2 члана 10 Европске конвенције, слобода изражавања «може да подлијеже таквим формалностима, условима, ограничењима или санкцијама предвиђеним законом и које (су) неопходне у демократском друштву у интересу [...] очувања ауторитета и непристрасности судства».

48. Уставни суд сматра да санкција разрјешења судије са функције судије Уставног суда, на основу члана VI/1ц) Устава Босне и Херцеговине у вези са чланом 101 став 1 алинеја 5 Правила Уставног суда, тј. због грубе повреде члана 94 став 2 Правила Уставног суда, може да буде оправдана мјера непоштовања ограничења слободе изражавања.

49. Према томе, као што је претходно наведено, сваки судија Уставног суда мора да буде свјестан да прихватањем судијске функције прихвата и одређена ограничења када су у питању јавни иступи. Та ограничења, управо, имају за циљ заштиту јавног интереса – повјерења јавности у уставносудску власт, заштиту његове независности и непристрасности, интегритета, угледа и части судија. Када судија иступа у јавности, он мора нужно да води рачуна о заштити наведеног јавног интереса.

50. Судија Крстан Симић је самоиницијативно наступио у јавности, путем писаних медија и организовањем прес-конференције. Судија Симић је био свјестан да организовање прес-конференције на такав начин нема упориште у пракси Уставног суда, јер је и лично, прије почетка прес-конференције, нагласио да је иступ противан ставу Уставног суда када су у питању односи према јавности. Даље, Уставни суд сматра да је сврха ових иступа у јавности била изношење тешке компромитације и оптужби на рачун других судија Уставног суда и Уставног суда као институције, те њихова дисквалификација. Коначно, судија Симић је у јавности изнио тврдњу да Уставни суд не штити право и правду, тј. да не обавља свој посао на квалитетан и професионалан начин. Судија Симић је јавно обећао да ће ове тешке оптужбе на рачун Уставног суда и његових судија поткријепити доказима изјавивши: «Доказе имам све».

51. Уставни суд сматра да су овакви иступи у потпуности супротни високим уставносудским стандардима судијског понашања. Штавише, чак и када би били основани наводи судије Симића, његово поступање је крајње непрофесионално и супротно принципима правичног поступка. Наиме, судија, чак и ако тврди да има доказе за наводни криминал појединих судија, не смије да дјелује ванинституционално, да износи своје ставове у јавности и прејудицира евентуалан исход против њих (пресумпција невиности), већ мора да користи релевантан државни систем, предвиђен позитивноправним прописима у Босни и Херцеговини, који омогућава испитивање таквих навода, и то у складу са својим надлежностима, релевантном процедуром и материјалноправном основом. Судија Симић, прије него што је изнио своје ставове и тврдње у јавности, није ни покушао да проблематизује спорна питања у самом Уставном суду, мада је прије иступа у јавности знао да ће му Уставни суд, у пленарном саставу, дати прилику да се расправља о питању његовог положаја у Уставном суду гдје би могао да изнесе своје тврдње и ставове. Штавише, према сазнању Уставног суда, судија Симић није ни покушао да достави доказе надлежним тужилаштвима у Босни и Херцеговини.

52. Узевши у обзир наведено, иступи судије Симића у јавности довели су у питање повјерење јавности у уставносудску власт и у Уставни суд као институцију. Штавише, такве активности дјеловале су негативно на јавност када је у питању њено повјерење у уставносудску власт, те је тиме судија Симић нанио штету дигнитету Уставног суда и његових судија. То, између осталог, илуструје и почетни коментар новинарке «Слободне Босне» у чланку од 31. децембра 2009. године: «Највиша правна институција државе, Уставни суд Босне и Херцеговине, посљедњих се дана опасно љуља под теретом подметања, оптужби за корупцију, политичких намјештаљки, страначких сукоба!».

53. Према утврђеним чињеницама, не могу се наћи разлози који би судију Симића оправдавали у његовим поступцима. Навод да је био под притиском Уставни суд не сматра основаним.

54. На основу утврђених чињеница, Уставни суд је закључио да је судија Симић свјесно прекорачио дозвољену границу слободе изражавања судије, чиме је нарушио углед и достојанство судије Уставног суда, супротно члану 94 став 2 Правила Уставног суда. На тај начин судија Симић је нанио штету сопственом угледу и достојанству као судији, осталим судијама и Уставном суду као институцији.

55. С друге стране, Уставни суд је закључио да наводи који су изнесени у Приједлогу за разрјешење број К-І-15/10 од 4. марта 2010. године не представљају кршење члана 94 став 1 Правила Уставног суда.

VII.3. Закључак

56. Уставни суд, прије свега, наглашава да ради у веома сложеним правним и политичким околностима. У овој фази уставноправног развоја Босне и Херцеговине улога Уставног суда је веома значајна и тешка, а његове одлуке објективно имају значајан утицај на политичке процесе у држави. Уставни суд, између осталог, рјешава сложена уставноправна питања с далекосежним импликацијама у којима су законодавни или извршни органи на државном или ентитетском нивоу често директни учесници. Самим тим постоји непобитан јавни интерес да Уставни суд изгради и чува свој углед, независност и непристрасност, те да не дозволи да се наведени принципи угрозе или наруше. У противном, не само Уставни суд као институција већ и његове одлуке губе на ауторитету. Судије Уставног суда, као правници највишег моралног угледа, у сваком тренутку морају бити свјесне ових принципа.

57. Уставни суд сматра да је судија Крстан Симић писањем писма предсједнику СНСД-а и предсједнику Владе Републике Српске, претходно описаног садржаја, као и иступима у медијима, свјесно грубо повриједио члан 94 став 2 Правила Уставног суда. Он је тиме нанио штету угледу и достојанству Уставног суда и угледу и достојанству судија, укључујући свој сопствени углед у смислу цитиране одредбе Правила Уставног суда. Својим поступцима судија Симић је нанио велику штету Уставном суду која се огледа у нарушавању повјерења јавности и власти у независност, непристрасност и професионалност рада Уставног суда, као и обезвређивању постигнутих резултата.

58. Уставни суд сматра да ће дуго да трпи конзеквенце због наведених активности судије Крстана Симића и да ће морати да уложи додатни труд како би повратио пољуљано повјерење јавности и јавне власти у његову самосталност, независност, непристрасност и професионалност.

59. На основу претходно наведеног, Уставни суд сматра да се ради о свјесном грубом кршењу одредбе члана 94 став 2 Правила Уставног суда. Уставни суд сматра да су се стекли услови да се, на основу члана VI/1ц) Устава БиХ, донесе одлука о разрјешењу дужности судије Крстана Симића.

60. На основу члана VI/1ц) Устава БиХ и члана 101 став 1 алинеја 5 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, Уставни суд је једногласно одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

61. Ова одлука Уставног суда је, у складу са чланом VI/5 Устава Босне и Херцеговине, коначна и обавезујућа и не подлијеже преиспитивању ни пред једним законодавним, судским или управним органом.

Предсједник

Уставног суда Босне и Херцеговине

Проф. др Миодраг Симовић

Број: К-І-15/10

Сарајево, 8. мај 2010. године